

بو پیرۆزکنا جهژنا جهمای

نوینه‌ری سه‌رۆکی حکومه‌تا کوردستانێ سه‌رده‌انا لالشی دکه‌ت

دهنگن لالش :

ب نویته‌راتیا ریزدار نیچیرفان بارزانی سه‌رۆکی حکومه‌تا هه‌رتیما کوردستانێ، محمد سه‌عید شاکه‌لی وه‌زیری ئه‌وقاف وکاروبارین ئاینی و دگه‌لدا ده‌خیل سه‌عید وه‌زیری هه‌ریمی سه‌رده‌انا قه‌زایا شیخان کرن و ژلایین میر ته‌حسین به‌گ میری ئیزدیان هاته‌ن پشوازی کرن.

ده‌ه‌فدینه‌کتیدا کو قایمه‌قامی شنگال و قایمه‌قامی شیخان ب وه‌کاله‌ت وه‌ه‌رپرسی لقی (۲۰) یی (PDK) وه‌ه‌رپرسی کۆمیتا شیخان یا (PUK) ئاماده‌بوون، وه‌زیری ئه‌وقافی ل سه‌ر ئافی سه‌رۆکی حکومه‌تی پیرۆزباهی له‌ته‌قایا ئیزدیان کر وپه‌شته‌قانی حکومه‌تی بۆ مافین ئیزدیان دیارکر. پاشی دگه‌ل میری ئیزدیان و جقاتا رۆحانی یا ئیزدیان سه‌رده‌انا په‌رسته‌گا هالاشی کرن.

هه‌ه‌کاریا کۆمه‌لین ئیزدیان سه‌رده‌انا بنگه‌هی لالشی دکه‌ت

دهنگن لالش/ دهوک

شاندی هه‌ه‌کاریا کۆمه‌لین ئیزدیان ل ئەلمانیا ل رۆژا ۲۰۰۶/ ۱۰/ ۱۱ ده‌ستا لالشا نوورانی و بنگه‌هی لالشی ل ده‌وک کر و ژبال به‌ریز پیر خدر سلیمان و ئەندامین ده‌سته‌یا بلندا بنگه‌هی قه‌ هاته‌ پشوازیکرن.

ده‌ه‌فدینه‌کتیدا سه‌رۆکی ده‌سته‌یا بلندا بنگه‌هی ژ شاندی ئافیری را به‌حسب کارو چالاکیین بنگه‌هی لالشی کر و رۆناهیی ئیخسته‌ سه‌ر وان هاریکاریین بنگه‌هی لالشی و ریکا لیژنا شیبوردارا کاروبارین ئیزدیان را پیشکیشی جفاکا ئیزدیان دکه‌ت.

ژلایه‌کی دی قه‌ به‌حسب چه‌وانیا خورتکرنا ئیکه‌لیان دنێقه‌ه‌را هه‌ردو لایان دا هاته‌ کرن. ژبۆنا پتر خزمه‌تکرنا ئیزدیین وه‌لاتی و ده‌رقه‌ی وه‌لاتی. دپشته‌را شاندی ئاقهاتی گه‌ریانه‌ک دناف پشکین بنگه‌هی دا کرن و دلخۆشیا خوه‌ له‌مه‌به‌ری ئافخانه‌یا تژی په‌رتوکین جودا جودا و نه‌رشیفی ده‌وله‌مه‌ندی ده‌ریاره‌ی ئیزدیاتیین و هه‌روه‌ها مۆزه‌خانه‌یا

جهژنا جهمای

دهیان پیر جه‌عفر

جهژنا جه‌مای ئیکه‌ ژ جه‌ژنین ئیزدیان کو دکه‌فته‌ درۆژین ۶-۱۳ چریا ئیکێ هه‌رسال ئانکو هه‌فت رۆژان قه‌ دکیشته‌ دقان هه‌فت رۆژان دا ئیزدی قه‌سه‌ستا په‌رسته‌گا هالاش دکهن وری و ره‌سمین قی جه‌ژنی ل په‌رسته‌گا هالاش دئینه‌ گێران و ئەم دکارن ری ره‌سمین جه‌ژنی ب قی ره‌نگی دیار به‌گین.

رۆژا به‌ری جه‌ژنی سه‌رده‌ریی خاس

وچاکا ل په‌رسته‌گا هالاش ئاماده‌ دین ژبو پشوازیا مریدی خۆ و میتفانا و دیندارێ ئیزدیان ژ ل وئ ده‌ری ئاماده‌دین ژبو گێرانا ری و رسمین جه‌ژنی. هه‌ر ئیزدیه‌کی قه‌سه‌تا په‌رسته‌گا هالاشا پیرۆز بکه‌ت دقیت زیاره‌تی بت ل نیشانه‌هین په‌رسته‌گه‌هی ول هه‌موو رۆژین جه‌ژنی دقیت سه‌رده‌ریی خاسا سمانی ئاماده‌ دکهن و هه‌ر هیتفارا جرایین خاسا قیدخن و ئەو رۆژین دیارکری قه‌وال موزیکا دینی و به‌یتا خیری به‌ری رۆژه‌لاتی و ب ده‌ف و شبابا و پشته‌ هیتفارا سه‌ما جه‌لسی

تیتته‌ کیشان و په‌ریا سواردکه‌ن ب ئافا کانیا سپی مۆردکن و پشته‌ی رۆژا پینجی ری و ره‌سمین قه‌باغی دئینه‌ گێران کو هه‌رسی ئیلین (قاییدی، ترک، ماموسی) پشکداری تیدا دکهن، و پشته‌ی وئ، به‌ری شباکی دئینه‌ سوارکرن شیوه‌کی لاکیشه‌ مینا داربه‌ستی به‌ په‌ری قی ده‌می پراپنا ئیزدیا به‌شداری دقئ جه‌ژنی دا کرن لی ژبه‌ر باردوخێ نه‌و ئیتراق تیدا دژیت مخابن ری و ره‌سمی قی جه‌ژنی نا ئینه‌ گێران ژبه‌ر باره‌دوخێ نه‌منی، ل داوی جه‌ژنا گشت ئیزدیان پیرۆز بت و هیقیدارن گشت رۆژین وان خیری خوشی بن و هه‌ر سه‌رکه‌فتی بن ل ژیر ئالایا کوردستانێ و سه‌روه‌ریا سه‌رۆکی کوردستانێ به‌ریز مه‌سه‌ود بارزانی.

کامیران شلی

په‌شیمان بووین کو مه‌ خو ته‌سلیمی رژیمی کری مه‌ گۆت بلا ئەم ل چیا مراییین خوشتر بو لی پشته‌ی عه‌فویا خو ئەم ئینایه‌ به‌حرکین گه‌له‌ک گرتن گه‌له‌ک به‌رزکرن گه‌له‌ک سپداره‌دان کو ژوان یین من نیاسین (۱- عزیز باسکه‌ دیری بو، ۲-رمضان بیساتی بو، ۳- اسماعیل بو، ۴- عیدی که‌رکچا بو، ۵- حازم باسکه‌دیری بو) ئەقه‌ پیکغه‌ سپداره‌دان . نوری عبدال به‌رزکەر دگه‌ل چهند هه‌ه‌لاتین دی تا نوکه‌ بی سه‌روشیین وه‌ ژبه‌ر ئیندانا چه‌کی کیمیای مه‌ موغبه‌رین ده‌روه‌ریا پرکرن نه‌خوشخانه‌ هه‌موو پر بوون ل هه‌ولێری مه‌منوع بو که‌س بیژیت ئەقه‌ په‌چه‌کی کیمیای برینداریبوینه‌.

لی من دقیت سوپاسیا خه‌لکی هه‌ولێرا خوراکر بکه‌م کو خول خه‌لکی مه‌ کریه‌ خودان براسی هه‌لوپستی وان ژۆری ژئ هاتی بو ئەگه‌ر نه‌ته‌واپه‌تی ئەگه‌ر بسولمانی ئەگه‌ر دلسوزی ئەگه‌ر وه‌فاداری، هه‌می جه‌ ئینان و ژ دل سوپاسیا وان دکه‌ین لی ئەف خه‌لکه‌ ما ل سه‌ر فان برینا تاکو ۱۹۹۰ ده‌می خول کو ییتی دای دوی کاودانی دا تاکو بویه سه‌ره‌لدان ۱۹۹۱ ئەف خه‌لکه‌ تازه‌ ژ دایکا خو بو که‌یفا وان ژۆره‌ات وه‌ داخاژئ دکه‌م ژ حکومه‌تا هه‌رتیما کوردستانێ وه‌زاره‌تا شه‌هید و نه‌فالن قی خه‌لکی به‌رچا و هه‌ریگرن چونکه‌ ژۆر نه‌خۆش دیتینه‌ ژۆر شه‌هید داینه‌ تا ئەم گه‌هشتینه‌ قی قوناغی ده‌وله‌ت سه‌ری فان پشمه‌رگان و خوینا شه‌هیدان و سیاسه‌تا حه‌کیمانه‌ یا سه‌رۆکی هیتا و خوشتی کاک مه‌سه‌ود بارزانی.

کورتیه‌ک لدۆر ئەنفالی

دیاریبوو کو دئ هه‌ر مرن به‌لکه‌ هه‌نده‌کا نه‌کوژن، ئیتفاریه‌کیت هاتینه‌ بنی چبایی به‌زاران که‌س بوون ده‌می کچ و دایکان باب و کوران ژن و میران دایکا و جه‌گه‌را خو خاترا خو ژ هه‌ه‌قدو خاستی و گه‌رده‌نا ئیک ئازاکری لی ببو ئالیه‌ک که‌فته‌ وی چبایی موین سه‌ران هه‌می رابووه‌ دا سوندی خوی ئەقه‌ رۆژا قیامه‌تی به‌ دیمایا دنایی به‌ ده‌می بوینه‌ دوو پارچه‌ ئیک ژ ئەم بووم کۆنه‌ز و بایی خو دگه‌ل برابه‌کی خو دگه‌ل خوشکه‌کا خو به‌ره‌ف چبایی قه‌ بیچن به‌رامبه‌ر دایکا من دگه‌ل برابه‌کی من دگه‌ل ۲ دوو خوشکین من ژ مه‌جودابوون مه‌ خاترا خو ژ ئیک خاست ئەو رۆژ چو جارا ژبیر ناچت چونکه‌ نه‌خۆشتر ژۆری رۆژی بۆمن په‌یدا نه‌بوویه‌ و په‌یدا ناییت لی پشته‌ی خاترا خاستنی ئەم ماوه‌کی کیم چوین دیف مه‌را هاتن گازی کرن نه‌چن ئەقه‌ جاشا جبابا ئینای زارۆکیین خو ژنکا ته‌سلیمی به‌عسیا نه‌کهن بخودئ دئ هه‌میان کوژن ئەم لی زفرین چوینه‌ چبایی قه‌.

بو ماوی دوو رۆژان پشته‌ی قی جابن رادیو هه‌بوون دکتاتوری عیراقتی عه‌فودا کو لرۆژا ۱۳/۹/۱۹۸۸ بو ئەگه‌ر بی خه‌له‌ت نه‌م چونکه‌ دقئ ماوه‌یی دابو به‌لئ مه‌ باوه‌ری نه‌ده‌ات پشته‌ی دوو رۆژان ۱۹۸۸/ ۹/۱۵ مه‌ خو ته‌سلیمی رژیمی کر ئەم ل واری میرا ته‌سلیم بووین ئەم برینه‌ قه‌لعا ئاکری ئەوین به‌ری مه‌ بریونه‌ قه‌لعا ده‌وک و هه‌ژۆر ئەم عاجز کرین پشته‌ی چنده‌کی ئەم سیاران سیارکرین برینه‌ بحرکی و جیژنیکان ره‌خین هه‌ولێری و رۆژانه‌ که‌فته‌ گییانی گه‌نجین مه‌ و پشمه‌رگه‌ی ته‌حقیق و ته‌عزیی و مه‌رکه‌زی و هه‌ولێری به‌لئ ئەم

نامه‌کا
قه‌گری

ئه‌سه‌کری بۆیک

-میری ئیزدیخانی، به‌ریز ته‌حسین به‌گ

- ئختیار مەرگه‌هی، بابی شتیخ، به‌ریز شیخ خه‌تۆ.

- ئەندامین جقاتا روحانی.

- ریقه‌به‌ر و ره‌شه‌نبیرین کۆمه‌لا بنگه‌هی لالشی، کۆمه‌له‌ و مالمین ئیزدیان یین ل نه‌ورقایی را.

ئەز نفیسکاره‌کم، کو ئەفا ده‌فده‌فی نیف سه‌د ساله‌ خوه‌ پیشکیشی زمان، چاند و کولتورا گه‌لی خوه‌ کره‌به‌، ب ده‌هان په‌رتوکیین من یین هه‌له‌سه‌ت، چیرۆک، شانۆ، رۆمان و لیکۆلینا هاته‌ن وه‌شاندن. ب سه‌دا گۆتار، مقالین من گۆفار، رۆژنامه‌ و ماله‌ه‌را دا ده‌ره‌قا زمان، چاند، دیروک و ئاقدا و سا ل سه‌ر ئایننا ئولا ئیزدیاتیین ده‌رکه‌تنه‌. ئەز ئەندامی یه‌کیتیا نفیسکاری چهند وه‌لاتامه‌.

کال و باقی من ده‌فده‌فی سه‌د پینجی سال پیندا ژ وه‌لاتی خوه‌ ره‌قیانه‌ ده‌وله‌تا روس. ژ وه‌لات و جفاکا خوه‌ قه‌تیایی هه‌تا نه‌ا ژئ مه‌ زمان، باوه‌ری، ئەف- ئەده‌ت، رابوون- روونشتاندنا خوه‌ خوویی کره‌به‌ ماله‌به‌تا مه‌دا هه‌ی سی ژئ نه‌هاتیه‌ سه‌ر وئ سه‌د وه‌دی کو پیشیا ژ مه‌را دانینه‌.

ئەز دیروکا ئیزدیاتیین، فه‌رمان، خه‌زه‌ف، زولم و ژۆر، قه‌ر و بری هاته‌ن سه‌ری وئ جفاکی رند زانم، (نه‌قه‌رۆکا رۆمانا من، و په‌رتۆکا منه‌ لیکۆلینا یه‌ قی داوی ئی هه‌ما نه‌وه‌).

وسا ژئ زانم ئیزدیاتیین باوه‌ریکه‌ خوه‌دیناسیی به‌ هه‌ره‌ که‌فناره‌، دیروکا وئ دچه‌ دگه‌یه‌ ۴- ۵ هه‌زار ساله‌.

ئەفا ته‌ف به‌یانن.

لی نزانم سه‌به‌ب چی یه‌، کو هه‌تا نه‌ا ژئ د وه‌ره‌ خوه‌ناسکرنا نه‌ته‌وه‌تیا دا زه‌لالیه‌ک راستی چی نه‌بوویه‌. چاوا ژ دیروکی و سا ژئ مه‌سه‌لین ژبو چاره‌سه‌رکرنا پرسگریکیین نه‌ته‌وی و جفاکی چی دین، پینوستیا تفاق و یه‌کیتیا نه‌ته‌وی هه‌یه‌، نه‌یارین گه‌لی مه‌ (ئو داگه‌رکر بن یان جینار) ته‌فی هه‌نک خالین ئیشی یین دن، و سا ژئ قی پرسگریکیین دکنه‌ چه‌ک و دژی یه‌کیتیا گه‌ل ددن کیرانین. ب وئ یه‌کی، نه‌کو تفاقا نه‌ته‌وی لی تفاقا ئاقه‌را جفاکا ئیزدیان دا ژئ کامباخ و ویران دکن.

قی ده‌ما سه‌قا جفاکا ئیزدیان دژوه‌ر دا، کو به‌وارکی نیقی ئیزدیان، وه‌ک په‌زی بیخوه‌یی ل جهانی یه‌ک بوونه‌ و وه‌لیت دا ژئ قه‌ده‌را وان به‌ری چاره‌سه‌ریی دچه‌ دیسا ئەف ژه‌را بیته‌فاقیی و دوتیره‌تی ئاقیشینه‌ ل ئاف قی جفاکا بی سه‌ری و بی خودیی. قی مال و ئیرانی و بی ریقا بری گه‌یه‌ندیه‌ و ور کو ئیزدی ل روسیایی وه‌ک خوئ وشه‌کر ل ئاف ده‌ری ئافی دا ده‌لن.

یا دلش ئەوه‌ ئالیکی دا گه‌له‌ک ئەفدین دلساخ، ب نه‌زانی دکه‌فن ل ئاف وئ لیستکا گه‌مار، وئ حه‌زوکا خیانه‌تی و ژ ئالیین دن قی سه‌رۆکاتییا ئیزدیا یه‌ جفاکی، روحانیا، ره‌وشه‌بیری د وی وه‌ری دا فکرا خوه‌ راست ده‌ره‌ ناکن، بیته‌له‌وست دمیین، نایین دوو دلین و پرسگریکیین هین کورراتر دکه‌.

هه‌لبه‌ت ئەز زانم ئەز ج نه‌ته‌وی مه‌. لی قی حاله‌ چیبویه‌ دا ئیدی بیته‌له‌وستی بیته‌مییه‌ ده‌ندا جفاکی دا. ژبو وئ چنده‌ی ژئ ئەز وه‌ک نفیسکاره‌کی، ب ئافه‌ خوه‌ و ب ئافه‌ ب سه‌دان هه‌زاران ئیزدیان، نه‌کو هیقی دکه‌م لی ژ وه‌ دخه‌زم هه‌لوه‌ستا خوه‌ به‌یانکن و جوائی به‌ن: گه‌لو ئیزدی کوردن یان کورد نیین؟

جاوه‌که‌ فه‌رمی، جاوه‌ک کو راستیا وئ ب ئافا کانیا سپی، ب دوا و درۆژگی لالشا نوورانی مۆرکی بن..

کو قی جفاکا ب ده‌ورانا زبیراندی ل ئاف قه‌ نه‌یانیی ده‌رخن، ده‌وی ئان لستکین قریژ بین و نه‌هیلن ئەف باواریا پیرۆز بقه‌ هاجه‌تا دوتیره‌تیین.

نفیسکاری ژیهاتی و قه‌درگراڻ . ئەسه‌کری بۆیک زۆر به‌ریز

مه‌ ل بنگه‌هی لالشی، ده‌وک ئەو نامه‌یا وه‌ ئاراسته‌ی میری شیخان و ئختیار مەرگه‌هی و جقاتا روحانی و بنگه‌هی لالشی و ته‌ف کۆمه‌ل و مالمین ئیزدیان کری و ب هورک خوند، کو وه‌ پرسه‌کا پر فه‌ر و گرنگ کری سه‌باره‌ت پیتشیا تفاقا ئیزدیان و په‌رسا نه‌ته‌وا ئیزدیان ئایه‌ ئیزدی کوردن یان نه‌؟

ماموستایی هیتا هه‌که‌ هه‌نک لایه‌ن و که‌سایه‌تیین ئافیری کهد و ئەمه‌کا وه‌ نه‌خوندبه‌، یان ژئ ئافی وه‌ وه‌ک نفیسره‌کی نه‌یان ل ئەسمانی ئەده‌بیاتا کوردی و ئیزدی ناسیی نه‌ دیتبه‌ ئەو نه‌ گونه‌ها و یه‌ به‌لکو خه‌مساریا وانه‌، هه‌که‌ ئاف و که‌دا وه‌ به‌یست به‌ و قه‌ده‌ری خه‌مخۆر و نفیسکاریین خوه‌ژئ ئەو قاس نه‌ گرن دیسان هه‌ر چهند جه‌ی داخ و مخابنیی یه‌ لی ئەو پڕولما وانه‌، لی دخوازین بیژین: ئەم ل بنگه‌هی لالشی تام قه‌ده‌ری نفیسینیین وه‌ ل بواری دیروک و ئەده‌بیاتا کوردی و ئیزدیناسیی دزانن و هه‌ر ژبه‌ر قی هه‌نرا وه‌ مه‌ وه‌ک بنگه‌هی لالشی هه‌وون ژ ئاف کۆما ئەکادمیکین کوردناس و ئیزدیناس داخواز کربوون ژبو قیستیته‌قالا لالشی یا سالانه‌ تاکو ب هه‌کۆلینه‌کا خوه‌ یه‌ زانستی فیستیقالا مه‌ ده‌وله‌مه‌ند بکن و مه‌ دزانی هه‌وون چهند ب ئەشقی بینه‌ کوردستانا ئازاد ئەو کوردستانا د سالیین شیستان ده‌ وه‌ خه‌وینن ره‌وا و شرین ب ئازادیا وئ قه‌ ده‌له‌به‌ست و هه‌وزانین خوه‌ ده‌ دیتی مه‌ دزانی هه‌وون چهند ب ئەشقی دیتنا لالشا نوورانی کولیکاکا کوردستانێ نه‌، لی مخابن ره‌وشا هاتنا وه‌ دژواره‌ و وه‌ نکاری خه‌ونا خوه‌ بیین جه‌ ب وئ هیقی زووترین و خت هه‌وون بکارین بیته‌ کوردستانێ و لالشی وه‌لات باف و کالان.

سه‌باره‌ت په‌رساوه‌: ئەوا یه‌وه‌ندی ب مه‌فه‌ هه‌ی وه‌ک بنگه‌هی لالشی ژخوه‌ مه‌ بنگه‌هی خوه‌ ل بن دورشمه‌کی فه‌کری یه‌: (لالش کانیه‌کا زه‌لاله‌ ده‌ورته‌ درۆباری رۆشه‌نبیریا کوردی ده‌) ئەم شانازی ب قی دروشمی دکه‌ین و به‌رسقا وه‌ ئی تی دایه‌. و د ئاف ده‌ه‌ پازده‌ سالان ده‌ ب په‌رکتیک خزیا بوو کو گه‌شبوونا کوردیتی گه‌شبوونا ئیزدیاتیین یه‌ و هه‌ر که‌سه‌ک یان لایه‌نه‌ک خۆ ب خه‌مخۆری ئیزدیاتیین بزانه‌ رتیا خه‌مه‌تی پاره‌رۆژا گه‌ش یه‌ خۆ یایه‌.

لی هه‌که‌ دسیه‌ چل سالیین دژواریین بۆری ده‌ میر و جقاتا و روحانی خۆ ل قی پرسن ژ ناچاری بیده‌نگ کرین، ئیرۆ رۆژ و چه‌نده‌ها مه‌حفه‌لا ریزدار بابی شیخ خه‌تۆ مینا ره‌حه‌تیین بابی خۆ بابی شیخ جه‌ی تم دبیتزه‌ ئەم کوردن هه‌ره‌وسا میر ته‌حسین به‌گ ژئ دبیتزه‌ ئەم ئیزدی ژلایین نه‌ته‌وی قه‌ کوردن. و دیسان دئ قی نامه‌یا وه‌ یا فه‌کری گه‌هیین وان کا دئ چی بیژن وه‌. لی ئەوین که‌فته‌ به‌عی و دوه‌لانکین رتیا دکتاتورا ژ ئاف چۆی چاوه‌ نه‌ره‌بیین به‌عی خۆ دکه‌فلی ئیسلا مادیال کرینه‌، که‌فته‌ به‌عیسین ئیزدی ژئ خۆ دکه‌فلی ئیزدیاتییا زه‌بوون کرین. لی رۆناهییا رۆژی ب بیژنکی نارین گرتن.

دگه‌ل سلافین براتیین

پیر خدر